

РЕШЕНИЕ

№ 1229

гр. София, 27.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 77 състав,
в публично заседание на 16.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Баева

при участието на секретаря Розалия Радева, като разгледа дело номер **99** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалбата на Т. А. Д., гражданин на Република Турция, срещу разпореждане от 19.10.2020 година за заплащане на компенсаторна такса за движение по платената пътна мрежа в размер на 383 евро на длъжностно лице на Агенция „Митници“ на Граничен контролно-пропускателен пункт (ГКПП) Капитан А..

Жалбоподателят твърди, че разпореждането е незаконосъобразно, като постановено при неправилно приложение на материалния закон. Твърди, че не е извършил нарушение, тъй като е заплатил Т. такса. Твърди, че се е отклонил от първоначалния си маршрут поради ремонт на пътя. Моли съда да постанови решение, с което да отмени обжалваното разпореждане.

В съдебно заседание жалбоподателят не изпраща представител и не изразява становище по същество.

Ответникът, чрез процесуален представител, оспорва жалбата. В писмено становище от 15.02.2023 година излага подробните си съображения за неоснователност на жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след преценка на доводите на страните и събраните по делото доказателства, установи следното:

Между страните не се спори, че на 18.10.2020 година жалбоподателят е извършил международен превоз на стоки с товарен автомобил с рег.№ 16AII471. Видно от издадената Разписка за маршрутна карта с идентификационен № 20101809858006, с

начало на маршрута ГКПП К. (I-8) и край на маршрута ГКПП А. (А-4), е заплатена такса от 39,98 лева. Разписката е валидна за превозно средство с рег. № 16AII471, за периода от 09:42:39 ч. на 18.10.2020 година до 09:29:59 ч. на 19.10.2020 година. Таксата е определена въз основа на разстоянието, което ще се измине – 336,926 км. и категорията на превозното средство - товарен автомобил над 12 тона с четири и повече оси, Евро 5. Маршрутната карта е двуезична – на български и английски език, и на нея са посочени цифровите и буквените означения на началото и края на маршрута. В текстовата част на маршрутната карта липсва означение за движение по магистрален път А-1. Графичната част на маршрутната карта, представена от Директора на Националното Т. управление, включва преминаване през следните участъци: движение от първокласен път I-8 от К. до С.; движение по автомагистрала А-1 от С. до Ч. и движение по автомагистрала А-4 от Ч. до Капитан А.. На 18.10.2020 година, в 13.00 часа, превозното средство е заснето от камерата на Т. секция 20211 да се движи по път А1 107+663, посока нарастващ километър, област П., [населено място] – т.е. в участъка между [населено място] и [населено място], който е включен в определения с маршрутната карта маршрут.

Твърденията на жалбоподателя, че е отклонен от АМ „Т.“ (А-1) са неотнормими към предмета на спора, тъй като движението по магистрален път А-1 е включено в маршрутната карта. Отделно от това тези твърдения останаха недоказани, тъй като видно от представените от Агенция „Пътна инфраструктура“ доказателства на 18.10.2020 година движението по АМ „Т.“ в участъка на километър 107+663, посока нарастващ километър, не е отклонено по обходен маршрут. Освен това Т. камерата е разположена на основния маршрут, определен с маршрутната карта.

На ГКПП Капитан А. служител на Агенция „Митници“ е извършил проверка в информационната система, при която е установил регистрирано нарушение от Т. секция 20211. Служителят е въвел данните за превозното средство: 1) товарен автомобил с три или повече оси, конфигурация на осите, задвижване, общо тегло на автомобила, ширина, дължина; 2) полуремарке с една тройна ос, тегло; 3) регистрационен номер на автомобила. Въз основа на въведените данни автоматично е генерирана дължимата компенсаторна такса за превозно средство с общо тегло над 12 тона и четири и повече оси .

От представената квитанция № 20BG001015X38202879 се установява, че таксата е заплатена от жалбоподателя.

Финансовото задължение за заплащане на компенсаторна такса за движение по платената републиканска пътна мрежа не може да възникне без едностранно властническо разпореждане на овластен за това орган. Поради това съдът приема, че е налице индивидуален административен акт, изразен в устна форма, с който пряко се засягат права и законни интереси на адресата. Законодателят не е регламентирал изрична процедура за провеждането на производството по определяне и заплащане на компенсаторна такса, нито е посочил задължителни реквизити на волеизявлението, срок и ред за обжалването му, но това не обосновава извод за липса на властническо волеизявление, което да породи неблагоприятни за адресата последици. По аргумент от чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България, това властническо волеизявление подлежи на съдебен контрол.

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, поради което е процесуално допустима.

Законът за пътищата (ЗП) урежда обществените отношения относно ползването на

пътищата. Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗП за преминаване по платената пътна мрежа се въвежда смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства и такси на база време и на база изминато разстояние. Такса за изминато разстояние е Т. такса за пътни превозни средства по чл. 10б, ал. 3. Заплащането на Т. таксата дава право на едно пътно превозно средство да измине разстояние между две точки от съответния път или пътен участък, като изминатото разстояние се изчислява въз основа на сбора на отделните Т. сегменти, в които съответното пътно превозно средство е навлязло, а дължимите такси се определят въз основа на сбора на изчисленията за съответните тол сегменти такси. Таксата за изминато разстояние се определя в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на пътното превозно средство, броя на осите и от екологичните му характеристики и се определя за всеки отделен път или пътен участък.

Съгласно чл. 10б, ал. 3 от ЗП Т. таксата се заплаща от собственика или ползвателя на пътното превозно средство за всички пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 тона, като заплащането ѝ дава право на пътното превозно средство, за което е заплатена, да измине определено разстояние между две точки.

Не е спорно, че превозното средство, управлявано от жалбоподателя, попада в обхвата на чл. 10б, ал. 3 от ЗП и за него се дължи Т. такса.

С маршрутната карта се определя Т. такса на база изминато разстояние съгласно чл. 27 от Тарифа за таксите, които се събират за преминаване и ползване на републиканската пътна мрежа. За движение по автомагистрала се прилага ставката от колона I от таблицата на чл. 27, а за движение по първокласен път – ставката от колона 2 на същата таблица.

Контролът на граничните контролно-пропускателни пунктове по изпълнение на задължението на пътните превозни средства с българска и чуждестранна регистрация за заплащане на таксите по чл. 10 се осъществява от длъжностни лица на Агенция „Митници“ с изключение на таксите по чл. 10, ал. 1 за съответната категория пътно превозно средство, което е пристигнало на граничен контролно-пропускателен пункт в направление влизане на територията на Република България – чл. 10е, ал. 1 от ЗП. В разглеждания случай контролът по изпълнение на задължението за плащане на тол таксата е осъществен в направление напускане на страната, поради което е от компетентността на длъжностните лица на Агенция „Митници“.

Движението по платената пътна мрежа, когато за пътното превозно средство не е платена съответната такса, е въздигнато в административно нарушение по чл. 179, ал. 3б от Закона за движението по пътищата. Според чл. 10, ал. 2 от ЗП обаче, при установено движение по платената пътна мрежа, когато за пътното превозно средство не е платена съответната такса по ал. 1, водачът на пътното превозно средство, собственикът или трето лице може да заплати компенсаторна такса. В този случай се освобождават от административнонаказателна отговорност всички лица, които могат да носят такава във връзка с конкретното пътно превозно средство. С разпоредбите на чл. 189е, ал. 2, 3 и 4 от Закона за движението по пътищата също е предвидена възможност за освобождаване от административнонаказателна отговорност, чрез заплащане на т. нар. „компенсаторна такса“. При установено нарушение - ползването на платената пътна мрежа без предварително заплащане на определената от закона такса, длъжностните лица от съответните служби за контрол могат да осъществяват

контрол за спазването на изискванията по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗП, като имат възможност да не предприемат действия по осъществяване на административнонаказателната отговорност на нарушителя, ако последният заплати таксата по чл. 10, ал. 2 от ЗП. Размерът на тази такса е определен в чл. 28 от Тарифата за таксите, които се събират за преминаване и ползване на републиканската пътна мрежа, по отношение на пътните превозни средства с българска регистрация. Предпоставките за реализиране на тази възможност са регламентирани в чл. 189е, ал. 5 от Закона за вижението по пътищата.

Компенсаторната такса има санкционен характер, тъй като основание за нейното плащане е ползването на платената пътна мрежа без предварително заплащане на определената от закона такса, представляваща административно нарушение. Характерът на тази такса се определя от факта, че нейният размер не е равен на размера на таксата по чл. 27 от Тарифата при идентични условия, а е значително завишен.

За транзитно преминаващите превозни средства обаче, законодателят е предвидил специална разпоредба, която санкционира движението по платената пътна мрежа без заплатена такса, тъй като провеждането на административнонаказателното производство в този случай е неефективна мярка. Съгласно чл. 10е, ал. 2 и ал. 3 от ЗП пътно превозно средство, което е пристигнало на граничен контролно-пропускателен пункт в направление да напусне територията на Република България, за което не е заплатена такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 и/или не са изпълнени съответните задължения за установяване на изминатото разстояние и заплащане на дължимата такса по чл. 10, ал. 1, т. 2, може да напусне страната само след заплащане на таксите по чл. 10, ал. 2 за съответната категория пътно превозно средство или съответно след заплащане на такса по чл. 10б, ал. 5 - за пътни превозни средства по чл. 10б, ал. 3, в специализираното звено на Агенция „Митници“ на съответния граничен контролно-пропускателен пункт. Следователно за собствениците и ползвателите на транзитно преминаващите превозни средства, какъвто е жалбоподателят, заплащането на компенсаторната такса е задължително условие за напускане на страната, а не правна възможност за освобождаване от административнонаказателна отговорност. Изложените аргументи от ответника в тази връзка са неоснователни. Заплащането на таксата не е предоставено на волята на жалбоподателя, тъй като за него не съществува възможност да направи друг избор.

Законодателят не е посочил всички елементи на фактическия състав на задължението за заплащане на компенсаторна такса, но те могат да бъдат изведени от разума и целта на закона. Компетентното длъжностно лице следва да установи фактите - вид и характеристики на превозното средство, липса на предварително платена такса за ползване на платената пътна мрежа, ползването на конкретна пътна мрежа и въз основа на това да изиска плащането на компенсаторната такса. Преди да изиска заплащането на компенсаторната такса, длъжностното лице от Агенция „Митници“ е било длъжно да извърши проверка дали заплатената такса по издадената маршрутна карта отговаря на действителния маршрут. Неоснователни са възраженията на ответника, че длъжностните лица на ГКПП действат в обвързана компетентност, като нямат правомощия да преценяват достоверността на данните в информационната система. Въпрос на техническа организация на Националното Т. управление е да осигури достъп на длъжностните лица до пълните данни и графичните части на маршрутните карти, с които може да се установи дали пътното превозно средство се

е движило по маршрут, за който е заплатена таксата.

В случая жалбоподателят е заплатил определената му с маршрутната карта такса. От представената маршрутна карта не може точно да се установи какви ставки са приложени към определения маршрут за различните Т. сегменти. В първия вариант, ако се приеме, че е приложена най-високата ставка от 0,12 лв./км. за движение по автомагистрала за целия маршрут за тази категория превозно средство (товарен автомобил над 12 т. с четири и повече оси, Евро 5) за движение по автомагистрала, дължимата такса трябва да е 40,43 лв. (336,926 x 0,12). Във втория вариант, ако се приеме, че таксата е определена само за движение по първокласен път при ставка 0,11 лв./км., дължимата такса е 37,06 лв. (336,926 x 0,11). Заплатената такса от 39,98 лева попада в тези граници и като се вземе предвид обстоятелството, че определеният маршрут в по-голямата си част е за движение по автомагистрала, може да се приеме, че таксата е правилно определена. Жалбоподателят не се е отклонил от определения му маршрут. Т. камерата, която го е заснела, е разположена в участък от определения маршрут, а не както той погрешно е възприел в рамка по обходен маршрут. Обстоятелството поради какви причини са подадени данни в информационната система, че номерът не е разпознат и за превозното средство не е заплатена дължимата пътна такса, няма значение при решаване на настоящия спор. Това обстоятелство е от значение между държавните органи, на които е възложено изпълнението на закона.

Предвид горното, след като жалбоподателят е заплатил такса за ползване на автомагистрала и първокласен път, както и след като не се е отклонил от маршрута в участъка на заснелата го Т. камера, не е извършил нарушение и не дължи компенсаторната такса, поради което оспореното разпореждане, като издадено при неправилно приложение на материалния закон подлежи на отмяна.

Жалбоподателят не е направил искане за присъждане на разноски, поради което такива не есе присъждат.

Предвид горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ разпореждане от 19.10.2020 година за заплащане на компенсаторна такса за движение по платената пътна мрежа в размер на 383 евро на длъжностно лице на Агенция „Митници“ на Граничен контролно-пропускателен пункт Капитан А. по жалбата на Т. А. Д., гражданин на Република Турция.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: